

КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Кафедра *образотворчого мистецтва та дизайну*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Бабешко А.В.

«*24*» *серпня* 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань *02 Культура і мистецтво*

Напрямок підготовки/спеціальність *023 Образотворче мистецтво,*

декоративне мистецтво, реставрація

Факультет *мистецький*

2016 – 2017 навчальний рік

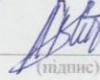
Робоча програма з композиції для студентів з галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Розробник: ст. викл. к.п.н. кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Пунгіна О.А.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «27» серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

(підпис)

Бобенко Н.В.
(прізвище та ініціали)

_____, 2016 рік
_____, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Галузь знань: <i>02 Культура і мистецтво</i>	Нормативна
	Напрямок підготовки: <i>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</i>	
Розділів – 2		Семестр 1-2 - й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		
Загальна кількість годин – 120		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1\2 самостійної роботи студента – 25/25	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: -/Д.залік
		Лекції 4/6 год.
		Практичні, семінарські
		Лабораторні 22/20 год.
		Самостійна робота 25/25 год.
		Індивідуальні завдання:
Консультації: 9/9		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання дисципліни: розкрити основні положення теорії образотворчої композиції з метою розвитку у студентів умінь вільного оперування набутими знаннями у власній художній діяльності, вироблення наукового мистецького світогляду та навичок вести самостійну навчально-творчу й дослідницьку роботу.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: основним завданням курсу є: розвиток естетичного ставлення до творів мистецтва; розвиток художнього мислення, творчої уяви, зорової пам'яті, просторової уяви, художніх здібностей; виховання художньо-естетичної культури і художнього смаку.

2. 2.Завдання вивчення дисципліни:

- розкрити роль і місце композиції в практичній діяльності та розвитку культури;

- визначити етапи становлення композиції в сфері образотворчої діяльності;

- вивчити стадії та вимоги щодо послідовності художньої-образної побудови композиції;

- виробити у студентів творчий підхід до ескізування та виконання композиції в сфері образотворчого мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: історичні етапи становлення композиції в сфері образотворчої діяльності; основні закони теорії композиції; види, закони, правила, прийоми й засоби композиції; стадії та вимоги щодо художньої-образної побудови композиції.

вміти: використовувати образотворчо-виразні засоби (силует, лінія, форма, динаміка, об'єм тощо), творчо осмислювати єдність форми і змісту у композиції; уміння створювати композиції на основі придбаних знань; уміння самостійно творчо вирішувати завдання в подальшій практичній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема I

Тема1: Короткий огляд історії розвитку композиції. Закони композиції

Тема 2: Рівновага абстрактних форм, формальна композиція

Тема 3: Цілісність – статична, симетрична композиція

Тема 4: Цілісність – динамічна, асиметрична композиція

Тема 5: Організація композиційного центру

Тема 6: Організація композиційного центру, у різних форматах

Тема 7: Ритмічна рівновага абстрактних форм

Тема II.

Тема1:Засоби гармонізації композиції

Тема 2: Композиційні засоби колірний контраст і тотожність

Тема 3: Художньо-образна композиція на тему «Місто»

Тема 4: Композиція у техніці паперового колажу

4. Структура навчальної дисципліни

№	теми	ГОДИНИ		
		Лек.	Лаб.	Сам.
<u>Тема I.</u>				
1.	Короткий огляд історії розвитку композиції. Закони композиції	4		
2.	Рівновага абстрактних форм, формальна композиція		2	2
3.	Цілісність – статична, симетрична композиція		4	4
4.	Цілісність – динамічна, асиметрична композиція		4	4
5.	Організація композиційного центру		6	6
6.	Організація композиційного центру, у різних форматах		2	4
7.	Ритмічна рівновага абстрактних форм		8	5
	Консультації: 9		22	25
<u>Тема II.</u>				
1.	Засоби гармонізації композиції	6		
2.	Композиційні засоби колірний контраст і тотожність		4	5
3.	Художньо-образна композиція на тему «Місто»		6	10
4.	Композиція у техніці паперового колажу		10	10
	Консультації: 9		20	25
	Всього:	10	42	50

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рівновага абстрактних форм, формальна композиція	2
2	Цілісність – статична, симетрична композиція	4
3	Цілісність – динамічна, асиметрична композиція	4
4	Організація композиційного центру	6
5	Організація композиційного центру, у різних форматах	4

6	Ритмічна рівновага абстрактних форм	5
7	Композиційні засоби колірний контраст і тотожність	4
8	Художньо-образна композиція на тему «Місто»	6
9	Композиція у техніці паперового колажу	10
	Разом	42

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рівновага абстрактних форм, формальна композиція	4
2	Цілісність – статична, симетрична композиція	5
3	Цілісність – динамічна, асиметрична композиція	5
4	Організація композиційного центру	6
5	Організація композиційного центру, у різних форматах	4
6	Ритмічна рівновага абстрактних форм	6
7	Композиційні засоби колірний контраст і тотожність	5
8	Художньо-образна композиція на тему «Місто»	10
9	Композиція у техніці паперового колажу	10
	Разом	50

10. Методи навчання

Лекції, самостійна та лабораторна робота.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань під час лабораторних занять, перегляд, екзамен. Оцінювання якості знань студентів, здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Д.залік – II семестр

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

Критерії оцінювання на лабораторних заняттях Композиція:

Оцінку «відмінно» (А) (90-100) - заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці. В досконалості володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає основні закони теорії композиції; її види, правила, прийоми й засоби композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє систематизувати, узагальнювати, аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, та вміє самостійно і творчо використовувати набуті художні вміння, навички та відпрацьовувати оптимальний варіант без втрати образності відповідно до поставленого завдання. Має повне розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має сформовану постійну необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант. Має свідоме, чітке уявлення щодо гармонійної організації композиції, сформований методологічний підхід до вирішення різнопланових завдань композиції та макетування, здатність самостійно знаходити несподіване, оригінальне вирішення думки і відповідні виражальні засоби для його втілення. Вміє вирішувати завдання за напрямом, протилежним традиційному, що дозволяє проаналізувати проблему з нової позиції, виробити нову думку. Володіє навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації. Може створювати закінчені, гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження, виконують свою функцію й органічно поєднують форму, колір і матеріал. Загальна відповідь характеризується креативністю, творчим підходом до вирішення поставлених задач. Робота повинна бути охайно оформлена (за вимогами оформлення до такого роду робіт).

Оцінку «добре» (В) (82-89) – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. В досконалості володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає основні закони теорії композиції; її види, правила, прийоми й засоби композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє систематизувати, узагальнювати, аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає незначні помилки при виконанні лабораторних завдань, які сам в процесі аналізу роботи може виправити. Має повне розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має достатньо сформовану постійну необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант. Має достатнє уявлення щодо гармонійної

організації композиції, сформований методологічний підхід до вирішення різнопланових завдань композиції та макетування, здатність самостійно знаходити несподіване, оригінальне вирішення думки і відповідні виражальні засоби для його втілення. Володіє не в повній мірі навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Не завжди самостійно може створювати закінчені гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження, виконують свою функцію й органічно поєднують форму, колір і матеріал. Загальна відповідь характеризується ґрунтовністю, творчим підходом до вирішення поставлених задач. Робота повинна бути охайно оформлена (за вимогами оформлення до такого роду робіт).

Оцінку «**добре**» (С) (74-81) – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає та достатньо орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє, але не чітко, систематизувати, узагальнювати, аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає незначні помилки при виконанні лабораторних завдань, які сам в процесі аналізу роботи може виправити. Має розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Не завжди самостійно володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має частково сформовану необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант, але створює їх стандартно. Має розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування, у процесі роботи допускає помилки. Володіє на середньому рівні навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Не завжди самостійно може створювати закінчені гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження. Загальна відповідь характеризується не чіткістю формулювання до вирішення поставлених задач. Робота іноді не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку «**задовільно**» (D) (64-73) – заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Частково володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає та достатньо орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє, але не чітко, систематизувати, узагальнювати, частково аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає помилки при виконанні лабораторних завдань, які самостійно не може виправити. Має не повне розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Не завжди самостійно володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ

адекватно морально-естетичній позиції автора. Має частково сформовану необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант, але створює їх під керівництвом. Має не повне розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування, у процесі роботи допускає помилки. Володіє на середньому рівні навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Під керівництвом може створювати закінчені гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження. Загальна відповідь характеризується не чіткістю формулювання до вирішення поставлених задач. Робота іноді не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку **«задовільно» (E) (60-63)** - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Частково має знання з композиції в сфері образотворчої діяльності. Спонтанно орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, частково володіє специфічною термінологією допускає помилки у визначеннях. Частково здатний систематизувати та узагальнювати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає фактичні та змістовні помилки, які самостійно не може виправити. Має недостатнє розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Має лише частково сформовану необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант, але створює їх тільки під керівництвом. Має слабке розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування, у процесі роботи допускає помилки. Володіє на середньому рівні навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, але деякі з них мають недоліки, фактичні та змістовні помилки. Загальна відповідь характеризується не чіткістю формулювання до вирішення поставлених задач. Робота іноді не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку **«не задовільно» (Fx) (35-59)** - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Не орієнтується з композиції в сфері образотворчої діяльності. Спонтанно орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, не володіє специфічною термінологією допускає помилки у визначеннях. Майже не володіє розумінням щодо головних вимог стосовно художньої-образної побудови композиції. Не має розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризується зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю. Кількість передбачених програмою завдань не виконано, або якість їх виконання близька до мінімальної. Робота неохайна, не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку **«не задовільно» (F) (0-34)** – заслуговує студент, який не володіє теоретичними та практичними знаннями. Не орієнтується з композиції в сфері

образотворчої діяльності. Незначною мірою орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, не володіє специфічною термінологією допускає помилки у визначеннях. Не володіє розумінням щодо гармонійної організації композиції, макетування. Не має розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризується зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю. Кількість передбачених програмою завдань не виконано, або якість їх виконання близька до мінімальної. Робота неохайна, не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Композиція»

14. Рекомендована література

Основна

1. Голубева О. Л. / Основы композиции: Учеб. пособие./ - 2-е изд. - М.: Изд. дом «Искусство», 2004. - 120 с: илл.
2. Григорян Е.А. Основы композиции в прикладной графике /Учебно-методическое пособие для студентов и учащихся высших и средних специальных учебных заведений. — Ереван, 1986. — 32 с.
3. Дідик Н.Я. основи композиції: навчальний альбом-посібник. / Редактор О.Козоріз. — Ужгород: Видавництво «Мистецька лінія», 2009. — 64 с.
4. Шорохов Е. В. Композиция. – М.: Просвещение, 1986. – 112 с.

Додаткова

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р.Арнхейм Пер. с англ. - М.: Архитектура-С, 2007. – 392 с., ил.
2. Барышников А. П., Лямин И, В., Основы композиции. - М., 1951. – 123 с.
3. Бідняк М. М. Архітектурна композиція / М. М. Бідняк, О. Б. Білінська. – Львів: «Львівська політехніка», 2011. – 152 с.
4. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища школа, 1982. – 149 с.
5. Гребенюк Г. Є. Основы композиції та рисунка / Г. Є. Гребенюк. – К.: Техніка, 2000. – 224 с.
6. Даги И.А. Средства реализации декоративной фронтальной композиции. – Кишинёв, 1987. – 104 с.
7. Житкова Н. Ю. Композиція / Н. Ю. Житкова, С. Б. Зиміна. – К.: вид-во КНУБА, 2008. – 120 с.
8. Касьян Т. К. Композиція / Т. К. Касьян. – Черкаси : вид-во ЧНУ, 2012. – 88 с.
9. Ковалев Ф.В. Золотое сечение в живописи: Учеб. Пособие — К.: Вища школа, 1989.– 143 с.
10. Михайленко В. Є. Основы композиції / В. Є. Михайленко, М. І. Яковлєв. – К.: Каравелла, 2008. -304 с.
11. Поліщук Л. К. Основы об'ємно-просторової композиції / Л. К. Поліщук. – Ів. Фр.: вид-во ІФНТУНГ, 2010. – 100 с.
12. Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия: Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пединститутгов / Сост. Н. Н. Ростовцев и др.- М.: Просвещение, 1989.-207 с.
13. Теоретичні основи композиції: Навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Автори-упорядники: Урсу Н.О., Негода Б.М., Гнатюк В.А., Міхальська І.П. – Кам'янець-Подільський, 2004. – 50 с.

14. Холмянский Л. М., Щипанов О. С. Дизайн. Пробный навчальний посібник для учнів. – К., 1992. – 207 с.

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Кафедра *образотворчого мистецтва та дизайну*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Степанюк Т.М.
« 30 » серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ

Галузь знань *02 Культура і мистецтво*

Напрямок підготовки/спеціальність *023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація*

Факультет *мистецький*

2017– 2018 навчальний рік

Робоча програма з композиції для студентів з галузі знань 02 *Культура і мистецтво*, спеціальності 023 *Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація*

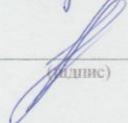
Розробник: ст. викл. к.п.н. кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Пунгіна О.А.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Центрально українського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від « 30 » серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва та дизайну

(підпис)

Стрешович М.М.

(прізвище та ініціали)

_____, 2017 рік
_____, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2	Галузь знань: <i>02 Культура і мистецтво</i>	Нормативна
	Напрямок підготовки: <i>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</i>	
Розділів – 2		Семестр 3 - й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		
Загальна кількість годин – 60		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –1 самостійної роботи студента – 34	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: Екзамен
		Лекції 2 год.
		Практичні, семінарські
		Лабораторні 16 год.
		Самостійна робота 34 год.
		Індивідуальні завдання: Консультації: 8 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання дисципліни: розкрити основні положення теорії образотворчої композиції з метою розвитку у студентів умінь вільного оперування набутими знаннями у власній художній діяльності, вироблення наукового мистецького світогляду та навичок вести самостійну навчально-творчу й дослідницьку роботу.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: основним завданням курсу є: розвиток естетичного ставлення до творів мистецтва; розвиток художнього мислення, творчої уяви, зорової пам'яті, просторової уяви, художніх здібностей; виховання художньо-естетичної культури і художнього смаку.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- розкрити роль і місце композиції в практичній діяльності та розвитку культури;
- визначити етапи становлення композиції в сфері образотворчої діяльності;
- вивчити стадії та вимоги щодо послідовності художньої-образної побудови композиції;
- виробити у студентів творчий підхід до ескізування та виконання композиції в сфері образотворчого мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** історичні етапи становлення композиції в сфері образотворчої діяльності; основні закони теорії композиції; види, закони, правила, прийоми й засоби композиції; стадії та вимоги щодо художньої-образної побудови композиції.
- **вміти:** використовувати образотворчо-виразні засоби (силует, лінія, форма, динаміка, об'єм тощо), творчо осмислювати єдність форми і змісту у композиції; уміння створювати композиції на основі придбаних знань; уміння самостійно творчо вирішувати завдання в подальшій практичній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема I

Тема 1: Засоби гармонізації композиції. Художній образ і засоби його вираження

Тема II.

Тема 1: Прийоми паперопластики (вправи, циліндр, призма)

Тема 2: Фронтальна композиція на тему «Пейзаж»

Тема 3: Об'ємно-просторова композиція

Тема 4: Композиція у техніці різнофактурного колажу

4. Структура навчальної дисципліни

№	теми	ГОДИНИ		
		Лек.	Лаб.	Сам.
<u>Тема I</u>				
1.	Засоби гармонізації композиції. Художній образ і засоби його вираження	2		
<u>Тема II.</u>				

1.	Прийоми паперопластики (вправи, циліндр, призма)		4	10
2.	Організація та порушення об'ємно-просторової структури		2	4
3.	Фронтальна композиція на тему «Пейзаж»		4	5
4.	Об'ємно-просторова композиція		2	5
5.	Композиція у техніці різнофактурного колажу		4	10
	Консультації: 8			
	Всього:	2	16	34

7. Темы лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прийоми паперопластики (вправи, циліндр, призма)	4
2	Організація та порушення об'ємно-просторової структури	2
3	Фронтальна композиція на тему «Пейзаж»	4
4	Об'ємно-просторова композиція	2
5	Композиція у техніці різнофактурного колажу	4
	Разом	16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прийоми паперопластики (вправи, циліндр, призма)	10
2	Організація та порушення об'ємно-просторової структури	4
3	Фронтальна композиція на тему «Пейзаж»	5
4	Об'ємно-просторова композиція	5
5	Композиція у техніці різнофактурного колажу	10
	Разом	34

10. Методи навчання

Лекції, самостійна та лабораторна робота.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань під час лабораторних занять, перегляд, екзамен. Оцінювання якості знань студентів, здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен – III семестр

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання на лабораторних заняттях Композиція:

Оцінку «відмінно» (A) (90-100) - заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці. В досконалості володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає основні закони теорії композиції; її види, правила, прийоми й засоби композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє систематизувати, узагальнювати, аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, та вміє самостійно і творчо використовувати набуті художні вміння, навички та відпрацьовувати оптимальний варіант без втрати образності відповідно до поставленого завдання. Має повне розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має сформовану постійну необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант. Має свідоме, чітке уявлення щодо гармонійної організації композиції, сформований методологічний підхід до вирішення різнопланових завдань композиції та макетування, здатність самостійно знаходити несподіване, оригінальне вирішення думки і відповідні виражальні засоби для його втілення. Вміє вирішувати завдання за напрямом, протилежним традиційному, що дозволяє проаналізувати проблему з нової позиції, виробити нову думку. Володіє навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації. Може створювати закінчені, гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження, виконують свою функцію й органічно поєднують форму, колір і матеріал. Загальна відповідь характеризується креативністю, творчим підходом до вирішення поставлених задач. Робота повинна бути охайно оформлена (за вимогами оформлення до такого роду робіт).

Оцінку «добре» (B) (82-89) – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. В досконалості володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає основні закони теорії композиції; її види, правила, прийоми й засоби композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє систематизувати, узагальнювати, аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає незначні помилки при виконанні лабораторних завдань, які сам в процесі аналізу роботи може виправити. Має повне розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має достатньо сформовану постійну необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант. Має достатнє уявлення щодо гармонійної організації композиції, сформований методологічний підхід до вирішення різнопланових завдань композиції та макетування, здатність самостійно знаходити несподіване, оригінальне вирішення думки і відповідні виражальні засоби для його втілення. Володіє не в повній мірі

навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Не завжди самостійно може створювати закінчені гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження, виконують свою функцію й органічно поєднують форму, колір і матеріал. Загальна відповідь характеризується ґрунтовністю, творчим підходом до вирішення поставлених задач. Робота повинна бути охайно оформлена (за вимогами оформлення до такого роду робіт).

Оцінку «**добре**» **(С)** (74-81) – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення. Володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає та достатньо орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє, але не чітко, систематизувати, узагальнювати, аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає незначні помилки при виконанні лабораторних завдань, які сам в процесі аналізу роботи може виправити. Має розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Не завжди самостійно володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має частково сформовану необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант, але створює їх стандартно. Має розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування, у процесі роботи допускає помилки. Володіє на середньому рівні навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Не завжди самостійно може створювати закінчені гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження. Загальна відповідь характеризується не чіткістю формулювання до вирішення поставлених задач. Робота іноді не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку «**задовільно**» **(D)** (64-73) – заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання. Частково володіє знаннями з композиції в сфері образотворчої діяльності. Знає та достатньо орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, володіє специфічною термінологією. Вміє, але не чітко, систематизувати, узагальнювати, частково аналізувати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає помилки при виконанні лабораторних завдань, які самостійно не може виправити. Має не повне розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Не завжди самостійно володіє умінням оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва та відтворювати художній образ адекватно морально-естетичній позиції автора. Має частково сформовану необхідність міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант, але створює їх під керівництвом. Має не повне розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування, у процесі роботи допускає помилки. Володіє на середньому рівні навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Під керівництвом може створювати закінчені гармонійні композиції (фронтальну, об'ємну, об'ємно-просторову), які втілюють образ та створюють конструктивно-естетичне враження. Загальна відповідь характеризується не чіткістю формулювання до вирішення поставлених задач. Робота іноді не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку «**задовільно**» **(E)** (60-63) - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання. Частково має знання з композиції в сфері образотворчої діяльності. Спонтанно орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, частково володіє специфічною термінологією допускає помилки у визначеннях. Частково здатний систематизувати та узагальнювати допоміжні матеріали та рекомендації щодо виконання завдання, допускає фактичні та змістовні помилки, які самостійно не може виправити. Має недостатнє розуміння стосовно стадій та вимог щодо художньої-образної побудови композиції. Має лише частково сформовану необхідність

міркувати, уміння аналізувати пропорційні відношення у своїй композиції та критично вибирати з ряду ескізів потрібний варіант, але створює їх тільки під керівництвом. Має слабе розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування, у процесі роботи допускає помилки. Володіє на середньому рівні навичками аналізу та самоаналізу, має потребу у самореалізації лише за зовнішньої мотивації. Усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, але деякі з них мають недоліки, фактичні та змістовні помилки. Загальна відповідь характеризується не чіткістю формулювання до вирішення поставлених задач. Робота іноді не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку «не задовільно» (F_x) (35-59) - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання. Не орієнтується з композиції в сфері образотворчої діяльності. Спонтанно орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, не володіє специфічною термінологією допускає помилки у визначеннях. Майже не володіє розумінням щодо головних вимог стосовно художньої-образної побудови композиції. Не має розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризується зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю. Кількість передбачених програмою завдань не виконано, або якість їх виконання близька до мінімальної. Робота неохайна, не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

Оцінку «не задовільно» (F) (0-34) – заслуговує студент, який не володіє теоретичними та практичними знаннями. Не орієнтується з композиції в сфері образотворчої діяльності. Незначною мірою орієнтується в основних законах теорії композиції; видах, правилах, прийомах й засобах композиції, не володіє специфічною термінологією допускає помилки у визначеннях. Не володіє розумінням щодо гармонійної організації композиції, макетування. Не має розуміння щодо гармонійної організації композиції, макетування. Не має навичок аналізу та самоаналізу, характеризується зовнішніми стимулами, та повною репродуктивністю. Кількість передбачених програмою завдань не виконано, або якість їх виконання близька до мінімальної. Робота неохайна, не відповідає вимогами оформлення до такого роду робіт.

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Композиція»

14. Рекомендована література

Базова

1. Алехина. О. О языке изобразительного искусства. - М., 1973. – 115 с.
2. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования. – К.: Вища школа, 1982. – 149 с.
3. Готт В. С., Перетурич А. Ф. Симметрия, инвариантность, структура.- М.,1967. – 168 с.
4. Даги И.А. Средства реализации декоративной фронтальной композиции. – Кишинёв, 1987. – 104 с.
5. Державний стандарт освіти // Початкова школа №1. - К., 2001. – С. 28 – 54.
6. Иконников А. В., Степанов Г. П. Основы архитектурной композиции. М.,1972. – 196с.
7. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основы образотворчої грамоти: Навч. посіб. – 2 вид., – К.: Вища школа, 2002. – 191 с.
8. Ковалев Ф.В. Золотое сечение в живописи: Учеб. Пособие — К.: Вища школа, 1989.– 143 с.
9. Платонова Н. Искусство.Энциклопедия. – М.: РОСМЭН, 2002. – 144 с.
10. Розенблюм Е. А. Художник в дизайне. – М., 1981. – 78 с.
11. Сомов Е. С. Композиция в технике. – М., 1972. – 270 с.
12. Урсу Н.О. Золотий перетин у композиції // Зб.наук.праць КПДПУ. Кам'янець-Подільський, 1997.- Вип. 3.- С. 61 – 63.
13. Шорохов Е. В. Композиция. – М.: Просвещение, 1986. – 112 с.

14. Шорохов Е.В. Методика преподавания композиции на уроках изобразительного искусства в школе. – М.: Просвещение, 1977. – 113 с.

Допоміжна

1. Абрамов Л. К. Руководство по цвету. - Л., 1967. – 89 с.
2. Антонович Е. А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки в школі. – К., 1997. – 310 с.
3. Альберти Леон Баттиста, Три книги о живописи. - М., 1937
4. Арбат Ю. А. Народное декоративное искусство. - М., 1963. – 188 с.
5. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. - М., 1951. – 154 с.
6. Барышников А. П., Лямин И, В., Основы композиции. - М., 1951. – 123 с.
7. Блейк Вендон. Как начать рисовать. – Минск: Попурри, 2000. – 142 с.
8. Бюкер Р. Работа и ритм. - М., 1923. – 79 с.
9. Василевский А.К. Искусство и школа. Книга для учителя. – М., 1981. – 186 с.
10. Гаврилюк П. Что такое законы красоты. - К., 1966. – 94 с.
11. Гете И. Статьи и мысли об искусстве. – М., 1936. – 114 с.
12. Гика М. Эстетика пропорции в природе и в искусстве. – М., 1936. – 88 с.
13. Глинкин В. А. Искусство современного интерьера школьнику. – М., 1984. – 159с.
14. Голубко С. Т. Функциональность и логика формы. - М., 1979. – 64 с.
15. Илиади Б. В. Роль интуиции и логики в художественном творчестве, в кн. О композиции. - М., 1959. – С. 64-78.
16. Корнилова С., Галанов А. Уроки изобразительного для детей 5-9 лет. - М.: РОЛЬФ, 2000. – 151 с.
17. Кринский В.Ф. Введение в архитектурное проектирование. – М., 1974. – 78 с.
18. И.Кузин В.С. Изобразительное искусство и методика его преподавания в школе. – М.: Агар, 1998. – 335 с.
19. Кэтти Сэвидж-Хаббард. Приключения в мире живописи. – М., 1998. – 48 с.
20. Лебедев В. Пластика малых форм. - М., 1974. – 114 с.
21. Ле Корбюзье. Архитектура XX века. – М.: Прогресс, 1970. – 303 с.
22. Миннарт М. Свет и цвет в природе. – М., 1969. – 87 с.
23. Мосин И. Г. Рисование. – Екатеринбург, 1996. – 126 с.
24. Нешумов Б. В., Щедрин Е. Д. Художественное проектирование. -М.: Просвещение, 1979. – 175 с.
25. Культура і побут населення України. – К.: Либідь, 1991. – 230 с.
26. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XIII - XVIII ст.). – К., 1992. – 152 с.
27. Хогарт В. Анализ красоты. – М., 1958. – 89 с.
28. Холмянский Л. М., Щипанов О. С. Дизайн. Пробний навчальний посібник для 5 - 7 кл. середньої школи. – К., 1992. – 207 с.
29. Шепетис Л.Х. Искусство и среда. – М., 1979. – 252 с.
30. Шихеев В.Н., Астрова Т. Е. Интерьер школы. – М., 1972. – 200 с.